

KENTSEL YAŞAM KALİTESİ PERSPEKTİFİNDE BELEDİYELERCE HALKA ARZ EDİLEN SPOR TİF REKREASYON AMAÇLI PARKLARIN PLANLANMASINDA YETKİLİ GÖRÜŞLERİ*

THE AUTHORIZED OPINIONS IN THE PERSPECTIVE OF URBAN LIFE QUALITY ON THE PLANNING OF PARKS AIMED WITH SPORTIVE RECREATION OFFERED BY MUNICIPALITIES TO THE PUBLIC

Sefa Şahan BİROL**
Elif AYDIN***
Gülşah Yelboğa KAZAK****

Öz

Günümüzde hızlı kentleşmenin getirmiş olduğu sorunlardan birisi de, bireylerin sportif rekreasyon ihtiyacı olup, bireylerin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kent parkları içerisindeki sportif rekreasyon alanlarının planlanması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların planlanmasında rol alan yetkililerin görüşlerinin belirlenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için, Karaman ili içerisindeki sportif rekreasyon amaçlı parkların planlanma süreci ve bu süreç içerisinde yer alan yetkililerin bu planlamaya bakış açısı çalışma materyali olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda görüş ortaya koyabilecek uzman kişilerden oluşan belediye yetkilileri ile çalışma yürütülmüş olup araştırma Karaman Belediyesi'nde görev yapan personel ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, nitel bir çalışmadır ve çalışmada nitel araştırma tasarımı çerçevesinde durum analizi yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışmada kişisel bilgi formu ve görüşmeciler tarafından hazırlanan sorular katılımcılara sözel olarak yöneltilmiştir. Yapılan tematik içerik kodlama sonrasında sportif rekreasyon kavramı, sportif rekreasyon hizmeti, kentsel yaşam kalitesi kavramı ve kentsel yaşam kalitesi hizmeti olarak dört tema oluşturulmuştur. Bulgular neticesinde, katılımcıların sportif rekreasyon kavram bilgisine sahip olmadıkları, bunun yanı sıra kentsel yaşam kalitesi kavramını; kültürel, sanatsal ve sportif faaliyet imkanları ile eğlenceye yönelik fırsatların halka sunulabilme oranının yüksekliğiyle betimledikleri belirlenmiştir. Katılımcılar, yerel yönetimlerin kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çok fonksiyonlu park alanlarının artırılması gerekliliği ön plana çıkarmış olup, bu parkların belirlenmesinde imar planının uygunluğu, maliyet, nüfus yoğunluğu ve talepler gibi faktörlerinin etkili olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların görüşlerinden elde edilen bir diğer bulguda ise, kentsel yaşam kalitesini arttırmada mevcut sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların Karaman halkı için yeterli olmadığı fakat bu yetersizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların devam ettirildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların planlanmasında rol alan yetkililerin her ne kadar bu alanda özveri ile çalıştığı görülse de rekreasyon alanında hizmet içi eğitime tabi tutulmasının bu planlamanın işlevselliğinin artırılmasına ve çalışmaların daha amacına uygun olarak yürütülebilmesine imkan sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Yaşam Kalitesi, Sportif Rekreasyon, Yerel Yönetimler.

Abstract

Nowadays, one of the problems of rapid urbanization is the individuals' sportive recreation necessity. Planning of sportive recreation areas in urban parks is getting important to fulfill of these individuals' necessity. In this context, to determine the opinions of the authorized who take role in the planning of the parks that offer sportive recreation services is compose the aim of this study. In order to realize this aim, the planning process of the parks for sportive recreation in Karaman province and the viewpoint of the authorities involved in this process were determined as working material. The study is carried out with the municipal authorities composed of experts who could put forward opinions in this direction and this study is limited with authorities who work in Karaman Municipality. The study is a qualitative study and the situation analysis approach has adopted within the framework of qualitative research design in this study. The personal information form and the questions prepared by the interviewer were verbally addressed to the participants. After the thematic content coding, four themes have been created as sportive recreation concept, sportive recreation service, urban quality of life concept and urban quality of life service. As a result of the findings it was determined that participants do not have knowledge of sportive recreation concept and also they describe the concept of urban quality of life with the highly offering rate of the cultural, artistic and sporting activities and entertainment opportunities to the public. Participants emphasized the necessity of increasing the multifunctional parking areas for improving the quality of urban life by local governments and participants also emphasized the effectiveness of the appropriateness of zoning plan, cost, population density and demands to define these parks. Another finding obtained from the views of the participants, it was determined that the parks offered sportive recreation services with the aim of to improve urban quality of life are not enough for the Karaman public however, it has been also determined that the efforts carry on to eliminate this deficiency. As a result, although it has seen that the authorized who are involved in the planning of the sportive recreation services are working with devotion in this area, in-service training in the recreation area is expected to increase the functionality of this planning and enable the studies to be carried out in more accordance with the purpose.

Keywords: Urban Life Quality, Sportive Recreation, Local Governments.

* Bu çalışma, 07-09 Eylül 2018 tarihleri arasında Karaman'da organize edilen "III. Kentfor Yerel Kalkınma ve Siyasal-Toplumsal Dönüşüm Bağlamında Kent ve Çevre Yönetimi" forumunda sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Dr. Öğr.Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

*** Dr. Öğr.Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

**** Bilim Uzmanı, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

1.GİRİŞ

Kentler kurulurken dikkate alınması gereken temel amaç, kentte yaşayan bireylerin yaşamsal gereksinimlerinin karşılanmasıdır. Bunun için kentlerde yaşayan bireylerin gereksinimlerini karşılayan yaşamsal alanlar ile araçların oluşturulması gerekmektedir. Kentsel yaşam kalitesi kavramının tanımsal içeriği dar anlamıyla;

Toplumsal,ekonomik ve mekansal öğeler açısından kent tanımına giren yerlerde, kentsel alt yapı, iletişim, ulaşım, konut ve benzeri olanakların sunulma düzeyinin önceden belirlenen ölçülerin üstünde olması durumu”, geniş anlamıyla; “kentsel yaşam kalitesi” kavramı, toplumsal, kültürel, siyasal öğe ve süreçleri de içermesidir”. Yani, “kentin sunduğu olanak ve fırsatlardan örgütler, katmanlar içinde yaşayan bireylerin eşit, dengeli, gereksinimleri oranında yararlanması, eğitsel, sanatsal, ekinsel, siyasal etkinliklere, süreçlere etkin biçimde katılabilmek olanaklarına sahip olabilmesi söz konusu olarak tanımlanmaktadır (Geray, 1998). Aydıner ve Paçacıoğlu (2016) yaşam kalitesi kavramının evrensel bir hedef olmasının nedenini, Maslow (1970)’un ihtiyaçlar hiyerarşisi ile açıklanabileceğini belirtmiş ve teoriye göre insan gereksinimlerini önceliklerini beş başlık altında sıralamışlardır. Bunlar;

1. Fiziksel gereksinimler (yiyecek, su, barınma...)
2. Güvenlik gereksinimi (emniyet, korunma, sağlık...)
3. Sosyal gereksinimler (bir topluluğa ait olma hissi, sevgi...)
4. Saygı görme gereksinimi (toplumda sayılma, sosyal statü...)
5. Kişisel ilgileri/fikirleri/idealleri ortaya koyma gereksinimi (kendini geliştirme, kişisel yaşamı zenginleştirme, kişisel hedefleri gerçekleştirme...).

Aydıner ve Paçacıoğlu (2016) kentsel yaşam kalitesi göstergelerini ise; cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim, gelir, sağlık, sosyal destek, yaşanılan konut ve özellikleri, iş yaşamı ve boş zaman faaliyetleri olarak belirlenebileceğini ifade etmişlerdir. Bu göstergelere dayanılarak kentsel yaşam kalitesi kavramı içerisinde değerlendirdiğimizde kentte yaşayan bireyler için en önemli göstergelerden birisini boş zaman faaliyetleri olarak değerlendirebilmemiz mümkündür. Çünkü bireyin gün içinde zorunlu olarak yaptığı eylemler dışında kalan sürelerini değerlendirmelerinde boş zaman faaliyetlerinin önemi büyüktür. Birey ancak bu boş zamanları içerisinde yaratıcılıklarını ortaya koyma, dinlenme, eğlenme, sportif faaliyetlerde bulunma, kendini geliştirme gibi fonksiyonları yerine getirebilmektedir. Bu faaliyetler bir bireyin yaşam kalitesinin arttıran aktiviteler olarak karşımıza çıkabilmektedir (Aydıner Boylu ve Paçacıoğlu, 2016). Boş zaman kavramını rekreasyon kavramı ile bağdaştırmak yanlış olmayacaktır. Kentlerde endüstrileşme süreci ile birlikte boş zaman kavramı da literatürde önemli konular arasında kendisine yer bulmaktadır.

Rekreasyon geleneksel olarak bireyi yenileyen veya yeniden yaratan süreç olarak düşünülmekte, bireyleri iş için tazeleyen bir etkinlik olarak görülmektedir. Rekreasyon aynı zamanda, oyun ve serbest zaman arasındaki kaynaşmayı simgelemektedir. Latince “yenileyen, iyileştiren” anlamına gelen “recreatio” kelimesinden türemiştir. Serbest zamanlarda yapılan faydalı etkinlikler en basit tanımıdır (Karaküçük, Kaya ve Akgül, 2017). Bireyin yoğun çalışma süreleri ve iş hayatının dışında kalan bütün zamanlarını boş zaman olarak değerlendirilebiliriz. Yalnız “rekreasyon eşittir boş zaman” diyemeyiz. Bireyin kendisine kalan boş zamanlarında ortaya rekreatif eylemler çıkmayabilmesine rağmen, rekreasyonun boş zamana ihtiyaç duyduğu ise bir gerçektir (Uyanık, 2016). Rekreasyon canlanmak, insan yaşamının canlanması ve hareket kazanmasıdır. Kentlerin bu kadar dinamik olmasının sebebi de insanların çalışma hayatında süregelen tek düzelik rutininin oluşturduğu sıkıntıları giderici aktivitelerin yaygın olmasındandır (Karaküçük, 1999). Kentlerde yaşayan bireylerin çalışma hayatları dolayısıyla oluşan rutinin vermiş olduğu sıkıntıları gidermek için uyguladıkları rekreasyon aktiviteleri bireylere daha dinamik bir yaşamı da sunmaktadır. Kentsel yaşam kalitesinin oluşmasında önemli olan bu faaliyetler, bireylerin kendi istekleri yönünde ortaya çıkmaktadır. Rekreasyon faaliyetleri içerisinde ise en belirgin olarak ortaya çıkan faaliyet ise spordur. Spor, rekreasyon kavramı içerisinde en ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Kentlerde çevresine ve kendi sağlığına duyarlı bireylerin yetişmesinde ve aynı zamanda kendini yeniden üretmek isteyen insanlar için sportif faaliyetler önemli unsurlardan olarak görülmektedir. Spor, bireyin hayat standartlarının yükselmesi, negatif olarak fiziksel ve zihinsel eksikliklerin ortaya çıkardıkları olumsuzlukların giderilmesi açısından bireyin hayatında önemli bir rol üstlenmektedir. Spor; insanın beden sağlığını geliştirmek, dinlenmek, eğlenmek ve sosyal ihtiyaçlarını gidermek amacıyla yapıldığında rekreasyonel bir araç olarak kullanılabilir. Spor, insanların rekreatif gereksinimlerini karşılamak için önemli bir rol üstlenirken, rekreasyon da, sporun toplumda daha yaygın hale getirilmesinde önemli bir unsur olduğu ifade edilebilir (Gümüş, 2012).

Kentlerde bu sportif rekreasyon aktivitelerinin yapılacağı yerler arasında en önemli alanlardan biri parklardır. Kent içerisinde bulunan parklar, açık ve yeşil alanlar, kentlerin gelişmesi için büyük öneme sahip olmakla birlikte, bu alanlar rekreasyon imkanını en iyi sunulan alanları olmaktadır. Kent içerisinde

oluşturulan bu alanlar da yer alan sportif tesisler ile bireyin rahatlamasını sağlar ve eğlence imkânı sunmaya olanak tanır.

1.1.Kentsel yaşam Kalitesini Arttırılmasında Parkların Yeri ve Önemi

Parklar aslında kentlerde ortak kullanım mekânları arasında toplumsal rolü yüksek mekânlardandır. Kentte yaşayan ve birbirlerini tanımayan insanların karşılaşmasını, tanışmasını, konuşmasını ve kentsel ortak yaşamın paylaşılabilmesi gibi sosyal ihtiyaçların karşılandığı alanlar olan parklar, ayrıca toplumsal iletişimin gerçekleştiği kültürel merkezler olarak tanımlamamızda yanlış olmayacaktır. Baud-Bovy ve Lawson, 1998, (akt: Bayram, 2017) yapmış oldukları çalışmalarında park türlerini aşağıdaki gibi sıralandırmış ve Rekreasyon ve Spor parkları ile Sportif Rekreasyon Hizmeti Veren Parkları ayrı bir başlık altında değerlendirmişlerdir.

1. Eğlence Parkları Tema Parkları
 - 1.1 Aksiyon Parkları
 - 1.2 Tema Parkları
2. Safari Parkları
3. Aqua/Su Parkları
4. Rekreatyonel Parklar
 - 4.1 Rekreasyon ve Boş Zaman
 - 4.2 Rekreasyon ve Doğa
 - 4.3 Rekreasyon ve Spor

Park alanları için gerekli standartları belirleyen etmenler içerisinde , “ nüfus, kentin boyutu, coğrafi konumu, iklimi, kullanım mesafesi ve yoğunluğu” sayılabilmektedir (Emür & Onsekiz, 2007).Parkların standartları, parkların konum, tesis ve faaliyetleri açısından olması gereken standartları tablo 1 ve tablo 2’de ifade edilmektedir. Tablolarda sayısal büyüklük, konum, tesis ve faaliyetler açısından standartlar belirtilmektedir.

Tablo 1: Parkların Standartları

Parklar	Etkili Hizmet Alanı (Yarıçap)	Kullanıcıların Yaş Grubu (Yaş)	Kişi Başına Büyüklük (Alan_da/1000Kişi)	Hizmet Ettiği Nüfus (Kişi)	İdeal Büyüklük (da)
Çocuk Bahçeleri	200-600m	0-3, 4-7,8-15	4		8-16
Spor Alanları	2 km	7 ve yukarısı	4	Bütün Kent	40-60
Mahalle Parkları	500-1.500m	Bütün Yaşlar	8-12	3500-5000	20-40
Semt Parkları	1000-2500m	Bütün Yaşlar	10-20	15.000-30.000	160-400
Kent Parkları	1-10km	Bütün Yaşlar	80	Bütün Kent	40-800
Bölge Parkları	25-100km	Bütün Yaşlar	750-3.000		2.000-4.000
Milli Parklar	Bütün Ülke	Bütün Yaşlar	Değişken	Bütün Ülke	Değişken

(Tümer 1976, Yıldızcı 1991, Türel 1988; akt: Emür ve Onsekiz, 2007)

Tablo 2: Parkların Konum, Tesis ve Faaliyetler Açısından Standartları

Parklar	Konum	Tesisler ve Faaliyetler
Çocuk Bahçeleri	Konut alanları içinde ana ulaşım ağı dışında oto trafiğinin yoğun olmadığı yerlerde konutlardan rahatça izlenebilir olmalıdır	Çocukların yaşlarına göre rahatça yeteneklerini geliştirebilmesine, aktif oyun faaliyetlerine katılabilmelerine olanak sağlayan, oyun araçları, kum havuzları ve bitki örtüsüyle donatılmış alanlardır. Denge, koordinasyon, organ ve duyu gelişirmeyi amaçlar.
Spor Alanları	Kent çevresinde ulaşım ağına yakın düzlük ve temiz hava akımları olan alanlar tercih edilmelidir	Amatör ve profesyonel spor faaliyetlerinin(futbol, voleybol, hentbol, basketbol, tenis, halter, boks, ok atma, atletizm, kayak ve yelken, binicilik ve yüzme vb.) çalışma ve müsabakalarının yapıldığı kapalı veya açık tesislerdir.
Mahalle Parkları	Doğal özellik gösteren, ulaşım ağına yakın ve konut yoğunluğunu azaltacak bir yerde olmalıdır.	Gezi yerleri, çay bahçesi, bisiklet yolu, küçük çapta piknik alanı ve çocuk bahçesi gibi tesisleri içine alan ve bütün mahalleye hizmet eden parklardır.
Semt Parkları	Kentin doğal mikroklima özelliğini gösterir konumda olmalı ve park içi oto trafiği kısıtlı tutulmalıdır.	Mahalle parklarındaki ek olarak, spor alanları, yüzme, balık tutma doğa çalışması, botanik bahçesi, arboretum, kültür merkezi, kütüphane, müze vb. gibi tesisleri ve faaliyetleri içeren

mahalle kümelerine hizmet eden parklardır.		
Kent Parkları	Topoğrafik yönden çeşitlilik gösteren doğal alanlar seçilmeli kolay ulaşım sağlanmalıdır. Ulaşım ağı Park içerisinde geçebilir.	Semt parklarına ek olarak hayvanat bahçesi, fuar alanları, spor ve konser salonları, at patikaları vb. tesisleri içerir. Kentin açık yeşil alan dokusunu belirleyen ve tüm kente hizmet eden parklardır.
Bölge Parkları	Doğal özellik gösteren, mevcut su kaynağı olan ve kolay ulaşım imkanı olan güzel yerler tercih edilmelidir.	Hafta sonu ve daha uzun tatillerde kalınabilecek alanlardır. Kış sporları bu alan içinde yapılabilir.
Milli Parklar	Ender doğal ve ekolojik özellik gösteren yerlerdir	Yoğun kullanıma açılmaz ve özellikleri korumaya yöneliktir. Kamp yapma, yüzme, balık tutma, yürüyüş, ata binme gibi faaliyetler gerçekleştirilebilir.

(Tümer 1976, Yıldızcı 1982, Bakan ve Konuk, 1987, Türel 1988; akt: Emür ve Onsekiz, 2007).

1.2.Karaman İli Park Bilgileri

Parklar kentin imar ve kullanımı açısından en dikkat çeken kamusal alanları olmakla birlikte yerel yönetimler tarafından koruma altında olan alanlardır. Kentlerde yer alan parklar ve rekreasyon alanlarının çoğunluğu yerel yönetimlere aittir. Parkların yapımında ve rekreasyon alanlarını oluşturulmasında yerel yönetimlerin büyük ölçüde sorumluluk sahibi olup, Türkiye’de parklar yerel yönetimler bünyesinde bulunan “Park ve Bahçeler Müdürlüğü” altında yönetilmektedir. Karaman ili Park ve Bahçeler Müdürlüğü’nden alınan verilere göre mevcut park alanları ve içerisinde yer alan sportif rekreasyon alanları düzenlenerek aşağıda tabloda verilmektedir.

Tablo 3: Karaman İli Park Alanları

No	Mahalle	Park Sayısı	Park Alanı M2	Saha Durumu			Oyun Grubu		Fitness Aleti		Spor Alanları Kişi Başına Büyüklük M2
				Futbol	Basketbol	Voleybol	Var	Yok	Var	Yok	
1	Abbas	2	1690				1		1		0.75
2			860					1		1	Yok
3	Ahi Osman	2	11200				1			1	Yok
4			2430					1		1	Yok
5	Ahmet Yesevi	4	6630				1		1		1.66
6			1633				1			1	Yok
7			2845					1		1	Yok
8			1582					1	1		0.39
9	Alacasuluk	9	1085				1		1		0.21
10			950				1			1	Yok
11			4460					1		1	Yok
12			1858					1		1	Yok
13			1109				1		1		0,21
14			576					1		1	Yok
15			3166					1	1		0.61
16			2740				1		1		0.53
17	40000	1				1		1		7.73	
18	Ali Şahane	2	1317				1				Yok
19			458					1	1		0.11
20	Atatürk	3	3132				1		1		4.54
21			6912		1		1		1		10.03
22			2055				1		1		2.98
23	Bahçelievler	4	2839					1		1	Yok
24			3536		1		1		1		3.34
25			1651				1			1	Yok
26			2850				1			1	Yok
27	Beyazkent		21065					1		1	Yok
28			5800				1		1		1.35

29			2657				1			1	Yok
30		8	677					1		1	Yok
31			1751					1		1	Yok
32			1795				1		1		Yok
33			848				1			1	Yok
34			41000	1			2		2		9.64
35	Cedit	2	1181				1			1	Yok
36			5100				1		1		1.42
37			4083				1			1	Yok
38			4212				1		1		1.07
39	Cumhuriyet	6	18117				1			1	Yok
40			4873		1		1		1		1.23
41			6606					1		1	Yok
42			3510								Yok
43			1851				1		1		0.29
44			1349				1			1	Yok
45	Çeltek	4	1860					1		1	Yok
46			4780				1			1	Yok
47	Elma Şehir	1	18045				1			1	Yok
48			696					1		1	Yok
49			706				1			1	Yok
50			1953				1		1		1.57
51			697					1		1	Yok
52	Fatih	9	929					1		1	Yok
53			2056				1			1	Yok
54			723				1		1		1.66
55			1101					1		1	Yok
56			1600				1		1		1.29
57	Fenari	1	1030				1			1	Yok
58	Gazi Dükkan	2	856				1			1	Yok
59			2157				1		1		0.71
60			1646								Yok
61			1634				1			1	Yok
62			1254				1			1	Yok
63			1850				1			1	Yok
64			3250				1			1	Yok
65			1700				1			1	Yok
66		12	5100	1	1		1		1		0.71
67			1650				1			1	Yok
68	Gevher Hatun		1550				1			1	Yok
69			1100				1		1		Yok
70			1500								Yok
71			2400	1				1		1	0.33
72			690					1		1	Yok
73			2630				1				Yok
74			812				1		1		0.21
75	Hacı Celal	7	1920				1			1	Yok
76			2500				1		1		0.66
77			1400				1			1	Yok
78			400					1		1	Yok
79			2300					1		1	Yok
80			8800					1		1	Yok
81			5100								Yok
82	Hamidiye	6	6400				1			1	Yok
83			800					1		1	Yok

84			1450					1		1	Yok	
85	Hisar	2	100000				1				Yok	
86			3420				1		1		1.51	
87	Hürriyet	12	2360				1			1	Yok	
88			925					1			1	Yok
89			1175					1			1	Yok
90			1085					1			1	Yok
91			1800					1			1	Yok
92			2850					1			1	Yok
93			1600					1		1		0.25
94			1350					1			1	Yok
95			1200					1			1	Yok
96			1700						1		1	Yok
97			1450						1		1	Yok
98			2000		1							Yok
99	Hürriyet- İbrahim H. K.	1	33803		1	2	2		1			
100	İbrahim Hakkı Konyalı	4	2210				1		1		0.84	
101			1200				1			1	Yok	
102			2750					1	1			1.05
103			2560					1			1	Yok
104	İmaret	4	4000					1		1	Yok	
105			2900				1			1	Yok	
106			750						1		1	Yok
107			2580					1			1	Yok
108	Kazım Karabekir	3	1020				1			1	Yok	
109			2596				1		1		0.79	
110			2560					1		1		0.78
111	Kırbağ	1	1130				1		1		1.45	
112	Kirişçi	4	7600				1			1	Yok	
113			1580					1		1	Yok	
114			500					1		1	Yok	
115			3800					1		1	Yok	
116			Koçakdede	1	4727				1		1	
117	Külhan	1	1051				1			1	Yok	
118	Larende	5	3730					1	1		0.91	
119			3855				1			1	Yok	
120			1400						1		1	Yok
121			1936					1			1	Yok
122			4490		1			1			1	1.09
123	Mahmudiye	1	1687				1		1		0.30	
124	Mansurdede	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Yok	
125	Mehmet Akif Ersoy	4	3080					1		1	Yok	
126			5700				1			1	Yok	
127			2208				1		1		0.74	
128			4400					1	1		1.47	
129	Karamanoğlu Mehmetbey	4	2300				1		1		0.74	
130			660					1		1	Yok	
131			1392				1		1		0.45	
132			8900		1	1			1		1	2.87
133	Mümine Hatun	11	1000					1		1	Yok	
134			8000					1	1		1.18	
135			4763				1			1	Yok	
136			974				1			1	Yok	
137			5427				1		1		0.80	
138			780						1		1	Yok

139			1000			1			1		1	0.15
140			1330					1			1	Yok
141			1860			1	1	1			1	0.27
142			2680					1			1	Yok
143			3100					1			1	Yok
144	Nefise Sultan	1	5680					2			1	Yok
145			3800					1			1	Yok
146			2460					1			1	Yok
147	Osman Gazi	5	2000					1		1		0.95
148			1000					1		1		0.47
149			750						1		1	Yok
150			1520					1			1	Yok
151	Piri Reis	3	12300					1		1		2.57
152			5494	1				1		1		1.15
153	Rauf Denктаş	1	250						1		1	Yok
154	Sakabaşı	1										Yok
155	Sekiçesme	1	277						1	1		0.27
156			1757					1		1		1.10
157	Siyahser	3	4750						1		1	Yok
158			370						1	1		0.23
159			2052					1			1	Yok
160	Sümer	3	3750					1			1	Yok
161			2800					1		1		0.79
162			1950					1			1	Yok
163			2850					1			1	Yok
164			4700	1	1			1		1		2.54
165			1740					1			1	Yok
166	Şeyh Edebali	6	1000		1				1		1	0.54
167			4000						1		1	Yok
168			2450					1		1		1.27
169	Şeyh Şamil	3	1800		1			1		1		0.94
170			5200						1		1	Yok
171			4410		1			1			1	1.42
172			1460					1		1		0.47
173	Tabduk Emre	5	2420					1			1	Yok
174			1400					1			1	Yok
175			3200		1				1		1	1.03
176			2800						1		1	Yok
177	Tahsin Ünal	3	1850						1		1	Yok
178			580						1		1	Yok
179	Topucak	1	1045						1		1	Yok
180			5560		1			1			1	5.95
181	Urgan	3	152000					1		1		162.57
182			80000						1		1	Yok
183			3150					1		1		0.67
184	Valide Sultan	2	3450					1		1		0.73
185			2150						1		1	Yok
186	Yeni Mahalle	3	1980					1			1	Yok
187			6300						1		1	Yok
188			2900					1		1		2.06
189	Yenişehir	2	1950					1			1	Yok
190	Yeşilada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Yok
191			5000					1		1		2.10
192	Yunus Kent	5	6200		1			1			1	2.61
193			3450					1		1		1.45

194			2690			1		1	Yok
195			4370			1		1	Yok
196	Zembilli Ali Efendi	6	1300			1		1	Yok
197			4100			1		1	Yok
198			1590				1	1	Yok
199			3150			1		1	Yok
200			1630				1	1	Yok
201			1300			1		1	Yok
202	Ziya Gökalp	3	7650		1	1	1	3.04	
203			2100			1	1	8.35	
204			2050			1		1	Yok
205	Başak Şehir	2	2850			1		1	Yok
206			3000		2				0.92
207	Üniversite	2	2300			1		1	Yok
208			4700	1			1	1	1.60
209	Kent Parkı	1	350000			5		2	Yok

(Bilal Çetinkaya, kişisel görüşme, Nisan, 2018)

2.MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi sürecinde yapılan işlemler hakkında bilgiler yer almaktadır.

2.1.Araştırma Grubu

Araştırma, nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma tasarımı çerçevesinde durum analizi yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırma, sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde gerçekçi ve bütünsel bir biçimde irdelemeyi ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Durum çalışması ise sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesidir (Merriam, 2013). Araştırmalarda durum çalışmaları; bir olayı meydana getiren ayrıntıları tanımlamak ve görmek, bir olaya ilişkin olası açıklamaları geliştirmek ve bir olayı değerlendirmek amacıyla kullanılır (Gall, Borg & Gall, 1996; Akt: Büyüköztürk & diğ., 2010).

Araştırmanın evrenini, Karaman Belediye Başkanlığı personeli oluşturmakta olup, örneklemini ise Karaman Belediye Başkanlığının farklı kademelerinden çalışanların görüşlerinin belirlenmesine yönelik dört yetkili oluşturmaktadır. Görüşmeler belediye başkan yardımcısı, şehir plancısı, plan proje müdürü ve park ve bahçeler şube müdürü ile gerçekleştirilmiş olup, katılımları gönüllülük esasına dayandırılmıştır. Bu çerçevede amaçlı örneklem yöntemlerinden, kolay ulaşılabilir durum örnekleme (Convenience sampling) yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar ile yapılacak görüşme saatlerinin belirlenebilmesi için araştırmacıya gerekli görüşme olanaklarının tanınması ve katılımcılar ile araştırmacının aynı şehirde görev yapıyor olmalarından kaynaklı katılımcılara ulaşımın daha kolay olması göz önüne alındığı için bu yöntem tercih edilmiştir.

2.2.Verilerin Toplanması

Görüşme formunun hazırlanmasında katılımcıların sportif rekreasyon ve kentsel yaşam kalitesi kavram bilgisi ve içerikleri ile ilgili soruların yanı sıra, kentsel yaşam kalitesini artırmada belediyelerce topluma sunulacak hizmetlerin neler olabileceği, bu hizmetlerin içerisinde sportif rekreasyon hizmeti sunan park alanlarının kentsel yaşam kalitesi içerisindeki yeri ve önemi, sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların belirlenmesindeki faktörler ve sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların Karaman halkı için yeterli olup olmadığı hususunda sorular sözel olarak yöneltilmiştir. Mülakatlar öncesinde, araştırma grubuna dahil olan iki katılımcı ile pilot bir çalışma yapılmıştır. Araştırmacı araştırma grubundaki katılımcılara ulaşmadan önce çalışmasının içeriğini oluşturacak soruların geçerliliğine yönelik çalışma yapma fırsatı elde etmiştir. Diğer taraftan gerçekleştirilen bu pilot çalışma, mülakat sorularının gözden geçirilmesini ve gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlamıştır. Pilot çalışma sonrasında araştırma grubunu oluşturan katılımcılarla mülakatlara başlanmıştır. Bu kapsamda dört katılımcı ile (her biri 1 saate varan) derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda öncelikle araştırmanın amacı ve süreci açıklanmıştır. Sonrasında mülakat prosedürleri aktararak, etik prensipler ortaya koyulmuş ve gizlilik taahhüdünde bulunulmuştur. Katılımcılarla yapılan görüşmelerde ses kaydı alınacağı belirtilmiş ve bu kaydın başka bir amaçla kullanılmayacağı kişilere taahhüt edilmiştir.

2.3.Verilerin Toplama Süreci

Katılımcıların her biri ile yapılan görüşmeler, kendi odalarında ve sessiz bir ortamda yapılmış olup, bu sayede katılımcının vereceği cevaplara daha fazla konsantre olması sağlanmıştır. Katılımcıların ifadelerinin tam ve eksiksiz olarak alınabilmesi araştırmanın devamı için önemlidir. Bu sebeple, öncelikli olarak görüşmenin bu amaçla kayıt altına alınacağı katılımcıya aktarılarak kendisinden bu kayıt için izin talebinde bulunduktan ve olumlu cevabının alınmasının ardından görüşmeler kayıt altına alınmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Sorulan sorulara karşılık alınan cevaplarla, sonucunda yaklaşık 16 sayfalık ham veri metni oluşturulmuştur. Bu süreçte araştırmacı, sportif rekreasyon alanında akademik tecrübelerini ve bireysel deneyimlerini de mümkün olduğunca bir kenara bırakmaya ve yargıda bulunmaktan kaçınmaya çalışmıştır. Böylece önyargılarından uzaklaşmaya ve tüm dikkatini katılımcıların deneyimleri üzerinde yoğunlaştırmaya özen göstermiştir. Daha sonra mülakat metinleri tek tek ele alınmış ve her biri ayrıntılı bir biçimde irdelenerek veriler derinlemesine analiz edilmiştir. Bu doğrultuda katılımcıların "Kentsel Yaşam Kalitesi Perspektifinde Belediyelerce Halka Arz Edilen Sportif Rekreasyon Amaçlı Parkların Planlanmasında Yetkili Görüşleri"ne ilişkin kapsamlı bir anlayış geliştirilmeye çalışılmış ve metinlerin içerikleri bu gözle tekrar okunmuştur. Bu çerçevede araştırma konusunun özünü ulaşmayı sağlayacak önemli ifadeler odaklanılmış ve bunlardan alıntılar yapılmıştır. Böylece veriler üzerinde bir indirgeme işlemi gerçekleştirilerek, katılımcıların sadece kentsel yaşam kalitesi çerçevesinde sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların yapımına yönelik planlamada kendilerine ait görüşlerini değerlendirerek, araştırmanın içeriğine uygun olmayan ifadeler kapsam dışında bırakılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Araştırma Grubunun Kişisel Özellikleri

Tablo 4: Araştırmaya katılan örneklem grubunun demografik özelliklerine ilişkin dağılımı

Katılımcıların Kişisel Özellikleri	Belirtme Sıklığı	%	
Yaş	41-50	3	75
	51-60	1	25
Cinsiyet	Erkek	3	75
	Kadın	1	25
Öğrenim Durumu	Lise	1	25
	Ön Lisans	1	25
	Lisans	2	50
Mesleki Hizmet Süresi	10 yıl ve altı	1	25
	11-20 yıl	2	50
	21 yıl ve üzeri	1	25

Tablo 4'te görüldüğü üzere, yaş durumu değişkenine bakıldığında, katılımcıların yaş durumunun 41-60 yaş aralığında olduğu, bunlardan %75'inin 41-50 yaş aralığında, %25'inin ise 51-60 yaş aralığında olduğu, cinsiyet değişkenine bakıldığında katılımcıların %75'inin erkek, %25'inin kadın olduğu, öğrenim durumu değişkenine bakıldığında ise katılımcıların %25'inin lise, %25'inin ön lisans, %50'sinin ise lisans mezunu olduğu, üstü mezunu olduğu, mesleki hizmet süresi değişkenine bakıldığında ise %25'inin 10 yıl ve altı, %50'sinin 11-20 yıl arasında, %25'inin ise 21 ve üzeri hizmet yılına sahip olduğu belirlenmiştir.

3.2. Temalar

Çalışmanın bu kısmında araştırma kapsamı içerisinde gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda oluşturulan temalara ve kodlara ait görüşmeci ifadelerine yer verilmiştir. Araştırma sonucunda, kentsel yaşam kalitesi perspektifinde belediyelerce halka arz edilen sportif rekreasyon amaçlı parkların planlanmasında belediye başkanlığının çeşitli kademelerinden yetkilileri görüşlerinin tespit edilmesine yönelik (Sportif rekreasyon kavramı, sportif rekreasyon hizmeti, kentsel yaşam kalitesi kavramı ve kentsel yaşam kalitesi hizmeti) 4 farklı tema belirlenmiştir.

3.2.1. Sportif Rekreasyon ve Kentsel Yaşam Kalitesi Kavram Temaları

Katılımcıların sportif rekreasyon kavram ve içeriği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, bunun yanı sıra kentsel yaşam kalitesi kavram ve içeriği hakkında ise katılımcıların bir kısmının yeterli olduğu tespit edilirken, diğer bir kısmının yetersiz olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5: Sportif rekreasyon ve kentsel yaşam kalitesi kavram temaları tablosu

		TEMALAR							
		Sportif Rekreasyon Kavramı				Kentsel Yaşam Kalitesi Kavramı			
		KODLAR				KODLAR			
		Kavram Bilgisi		Kavram İçeriği		Kavram Bilgisi		Kavram İçeriği	
		Yeterli	Yetersiz	Yeterli	Yetersiz	Yeterli	Yetersiz	Yeterli	Yetersiz
Katılımcı Kodları	K1		√		√	√		√	
	K2		√		√	√			√
	K3		√		√		√		√
	K4		√		√		√	√	

Sportif Rekreasyon

Kavram Bilgisi ve İçeriği

“Ne yazık ki, rekreasyon kavramı ile ilgili bir bilgim yok” K4-(14.03.2018)

“Lisans eğitim sürecimde, rekreasyon kavramını duydum ancak ne kavram hakkında ne de içeriği hakkında yeterli bilgiye sahip değilim” K2-(15.03.2018)

Kentsel Yaşam Kalitesi

Kavram Bilgisi ve İçeriği

“Kentsel yaşam kalitesi kavramını temizlik ve halkın bilinçli olması, sportif faaliyetlerin daha yaygın olması ve tesisleşmenin bu yönde olması, alışveriş merkezlerinin yapılması şeklinde yorumlayabilirim” K3-(14.03.2018)

“Günlük yaşamın sıkıntılarından kurtulabilmeleri için bireylerin kendilerini daha rahat hissedebilecekleri alanların olması gerekmektedir. Kentsel yaşam kalitesinin içeriğini emniyet, güvenlik, ulaşım, boş zamanların sosyo-kültürel açıdan değerlendirilebilmesi için tesislerin çeşitliliği şeklinde ifade edebiliriz” K1-(14.03.2018)

3.2.2.Sportif Rekreasyon Hizmet Teması

Katılımcıların sportif rekreasyon hizmet teması altında, belediyelerce kent merkezlerinde halka sunulan sportif rekreasyon hizmetlerinin yeterliliği ile ilgili olarak tamamının bu hizmetleri yetersiz bulduğu, bu hizmetlerin belirlenme faktörlerinin nüfus yoğunluğu, halk tarafından kullanım oranı, imar planının uygunluğu ve belediyeye gelen talepler şeklinde biçimlendiği ve sportif rekreasyon hizmeti sunan parkları önemli buldukları tespit edilmiştir.

Tablo 6: Sportif rekreasyon hizmet teması tablosu

		TEMALAR			
		Sportif Rekreasyon Hizmeti			
		KOD			
		Yeterliliği			
		Yeterli		Yetersiz	
Katılımcı Kodları	K1			√	
	K2			√	
	K3			√	
	K4			√	
		KOD			
		Belirlenme Faktörleri			
		Nüfus	Kullanım	İmar	Talep
Katılımcı Kodları	K1		√	√	√
	K2	√	√		
	K3			√	√
	K4		√	√	√
		KOD			
		Önemi			
		Var		Yok	
Katılımcı Kodları	K1		√		
	K2		√		
	K3		√		

K4

√

Yeterliliği

“Taleplerin fazlalığı konusunda memnuniyetimizin üst düzeyde olmasına karşın, taleplerin tam olarak karşılanamıyor olmasından dolayı sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların Karaman halkı için yeterli olduğunu düşünmüyorum” K4-(14.03.2018)

Belirlenme Faktörleri

“Sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların belirlenmesinde imar planının önemi, daha fazla bireye hitap etmesi açısından yani örnek verecek olursak 2-3 mahalleye bir tane sportif park alanı yapılması gibi düşünülebilir ayrıca talepler de bir diğer belirleyici faktördür” K1-(14.03.2018)

Önemi

“Sportif rekreasyon hizmeti sunan parklar gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak tutulması ve spora teşvik edilerek topluma kazandırılmasının yanı sıra, yaşlı kişilerinde sağlıklarının korunması amacını ön plana çıkarır. Bu bağlamda bu amaca hizmet eden parkların önce bireylerimiz sonra da toplumumuz için önemi büyüktür” K3-(14.03.2018)

3.2.3.Kentsel Yaşam Kalitesi Hizmet Teması

Katılımcıların kentsel yaşam kalitesi hizmet teması altında, hizmet çeşitliliğini farklı ana başlıklar altında çeşitlendirmiş olmalarına karşın, ortak bir nokta olarak semt sahalarının arttırılması, sportif faaliyet alanlarının oluşturulması, içerisinde mutlaka sportif alanların bulunması gereken çok fonksiyonlu park alanlarının oluşturulmasının kentsel yaşam kalitesini arttırmada önemli olacağı şeklinde ifade ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 7. Kentsel yaşam kalitesi hizmet teması tablosu

Hizmet Çeşitliliği	TEMA			
	Kentsel Yaşam Kalitesi Hizmeti			
	Katılımcı Kodları			
	K1	K2	K3	K4
Sosyal projelerin yaygınlaştırılması	√			
Semt sahalarının arttırılması	√	√	√	√
Eğitim hizmetlerinin arttırılması		√		
Eğlence amaçlı faaliyetler		√		
Dinlenme amaçlı faaliyetler		√		
Halka yeni alışveriş merkezlerinin sunulması		√		
Sağlık amaçlı faaliyetler	√	√	√	
Alt yapı problemlerinin giderilmesi				√
Sportif faaliyet alanlarının oluşturulması	√	√	√	√
Büyük parkların yaygınlaştırılması	√	√	√	
Çok fonksiyonlu park alanlarının oluşturulması	√	√	√	√
Doğru şehir planlaması			√	

“Belediyemizce kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik toplumumuza sunulacak hizmet çeşitliliği şu şekilde ifade edebilirim. Öncelikle imarın izin verdiği ölçüde, bireylerin spor amaçlı kullanabilecekleri semt sahaları gibi projelere yer verilmesi ve bunun yanı sıra sosyal projelerin yaygınlaştırılması gerekmektedir” K1-(14.03.2018)

“Bu hususta ana başlıkları spor, eğitim, eğlence, dinlenme, alışveriş yerlerinin çeşitliliği ve sağlık hizmetleri olarak çeşitlendirebilirim. Özellikle spor alanlarının çeşitliliği ve kolay ulaşılabilirliği sağlıklı ve bilinçli bir toplum yaratılmasında önemli bir rol oynayacaktır” K2-(15.03.2018)

“Bence, yaşam alanlarının büyüklüğü göz önüne alınarak büyük parkların yaygınlaştırılması önem arz etmektedir. Büyük alanlara yapılacak parklar içerisinde mutlaka spor alanları yer almalıdır. Bununla birlikte çok fonksiyonlu park alanlarının oluşturulması ve bunların oluşturulabilmesi için de şehir planlamasının en başından itibaren düzgün ve doğru bir şekilde yapılması etkili olacaktır” K3-(14.03.2018)

“Kentsel yaşam kalitesini arttırmak için öncelikle o yerleşim yerinin altyapı problemlerinin giderilmesi gerekmektedir. Bunu sağladıktan sonra bence hizmet çeşitliliği açısından spor alanlarının oluşturulması, yaygınlaştırılması ve kullanımının artırılması yönünde planlamaya gidilmelidir” K4- (14.03.2018).

4.TARTIŞMA

Çalışmanın bulguları neticesinde elde edilen ve kavram bilgisine yönelik olan sportif rekreasyon ve kentsel yaşam kalitesi kavram temaları kapsamında; katılımcıların sportif rekreasyon kavram ve içeriği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, bunun yanı sıra kentsel yaşam kalitesi kavram ve içeriği hakkında ise katılımcıların bir kısmının yeterli olduğu belirlenmiştir. Rekreasyon aktiviteleri içinde temeli fiziksel egzersize veya çeşitli spor branşlarının rekreatif amaçlı uygulanmasına dayanan ve rekreasyon aktivitelerinin büyük bir bölümünü oluşturan türüne sportif rekreasyon denmektedir (Zorba ve Bakır, 2004). Tanım çerçevesinde fiziksel egzersiz veya farklı sportif faaliyetlerin rekreatif amaçlı gerçekleştirilmesine olanak sağlayabilecek parkların planlanmasında ve işlevsellik kazandırılmasında etkin rol oynayabileceği düşünülen katılımcıların, sportif rekreasyon kavramının bilinirliğinde yeterli bilgiye sahip olmamalarının nedeni olarak bu hususta bir eğitim almamış olmaları düşünülürken, sportif rekreasyon kavramına nazaran kentsel yaşam kalitesi kavramına daha çok hakim olmalarında ise; bu kavramları kendi yaşantıları içerisinde deneyimlemiş olma ihtimali gösterilebilir.

Elde edilen bir diğer tema başlığı olan, sportif rekreasyon hizmet teması altında; katılımcıların, belediyelerce kent merkezlerinde halka sunulan sportif rekreasyon hizmetlerinin yeterliliği ile ilgili olarak tamamının bu hizmetleri yetersiz bulduğu ancak sportif rekreasyon hizmeti sunan parkları önemli buldukları belirlenmiştir. Bu hizmetlerin belirlenme faktörlerinin ise; nüfus yoğunluğu, halk tarafından kullanım oranı, imar planının uygunluğu ve belediyeye gelen talepler şeklinde biçimlendiğini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların sportif rekreasyon hizmeti sunan parkları önemli bulmalarını bu hususun gerek fiziksel gerek sosyal ve psikolojik açıdan bireyler ve toplumlar için önem arz ettiği bilincine bireysel ve kurumsal açıdan da sahip oldukları şeklinde yorumlayabiliriz. Bu bilincin var olmasına karşın belediyelerce kent merkezlerinde halka sunulan sportif rekreasyon hizmetlerinin yeterliliği ile ilgili olarak katılımcıların tamamının bu hizmetleri yetersiz bulmasında, karaman halkı tarafından yapılması talep edilen park alanlarının şahsa ait olmasından ve bu nedenle kamulaştırılmadığından, bunun yanı sıra kamuya ait olan arazilerin ise bu konuda yetersiz olmasından kaynaklandığı ifade edilebilir. Büyük kentlerde, plansız, programsız ve denetimsiz bir şekilde gerçekleşen kentleşme süreci özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından önemli sorunları beraberinde getirmektedir. Kitleleşme hareketi sonucunda kentlere göç edenler kadar, nüfus hareketine sahne olan yerlerin eski sakinleri de bu sorunlardan etkilenmektedir. Hızlı ve plansız kentleşme nedeniyle, arazilerin yetersiz kalması, toplumdaki sosyal dengesizliğin giderek artması gibi sorunlar kentlerde yaşayan insanların yaşam kalitesini düşürmekte ve kentsel yaşamı güçleştirmektedir (Görün ve Kara, 2010). Karaman nüfusu; 2017 yılı sayımına göre 246.672'dir. Bu nüfusun %50,01'i (123.370) erkek, %49,99'u (123.302) kadından oluşmaktadır (<https://www.nufusu.com/il/karaman-nufusu>). Yüzölçümü 8.869 km² olan Karaman ili, 63 adet mahalle, 93 adet köyden oluşmaktadır. Karaman ilinde kilometrekareye 28 insan düşmektedir (<http://www.karaman.gov.tr/ilin-cografi-bilgileri>). Karaman ili merkez mahallelerinde toplam 209 adet park bulunmaktadır. Bu parklardan bir adeti kent parkı olarak değerlendirilirken, diğer 208 park ise mahalle parkı, semt parkı, çocuk bahçeleri ve spor alanları kategorilerinde değerlendirilmektedir. Parkların toplam ölçümü 1.3783683/13786,683 m²/da büyüklüğündedir. Kent parkı 350.000/350 m²/da büyüklüğüne sahip olup, diğer parklar toplam 1.028.683/1028,683 m²/da büyüklüğüne sahiptir. 208 parkın içerisinde sadece 74 adet parkta spor alanı bulunmaktadır. Bu 74 adet spor park toplam 482.815/482,815 m²/da büyüklüğüne sahiptir. Parkların standartlarını ve parkların konum, tesis ve faaliyetler açısından belirlemiş olduğu standartlar doğrultusunda incelendiğinde spor alanlarının etkili hizmet alanının 2 km, kişi başına büyüklüğünün (Alan da/1000 kişi) 4 da, ideal büyüklüğün 40-60 da arasında olması gerektiğini belirtmektedir. Karaman ili parklarındaki spor alanlarını bu doğrultuda incelediğimizde; kişi başına büyüklüğün 1000 kişide 0,48 da olduğu görülmektedir. Bu da kişi başına %12 oranında spor alanı düşüğünü göstermektedir. Spor alanlarının etkili hizmet alanının 4 kilometrekare/4.000.000 m² olması gerekirken karamanda bu alan 482.815 m² ile sınırlı kalmıştır. Bu bulgular neticesinde Karaman ili için; nüfus yoğunluğu, imar planının uygun olmaması ve bunun getirisi hızlı ve plansız kentleşme sorunuyla karşı karşıya geldiği söylenebilir.

Katılımcıların kentsel yaşam kalitesi hizmet teması altında ise; hizmet çeşitliliğini farklı ana başlıklar altında çeşitlendirmiş olmalarına karşın, ortak bir nokta olarak semt sahalarının artırılması, sportif faaliyet alanlarının oluşturulması, içerisinde mutlaka sportif alanların bulunması gereken çok fonksiyonlu park alanlarının oluşturulmasının kentsel yaşam kalitesini arttırmada önemli olacağını ifade ettikleri tespit

edilmiştir. Kentsel yaşam kalitesini sağlamak için farklı boyutların ön plana çıkarıldığı ve buna yönelik bireye ve topluma hizmet adı altında gerçekleştirilen kentsel yaşam kalitesini artırma amaçlı projeler, ilgili kurumlar tarafından planlanıp uygulamaya konulmaktadır. Birçok hizmet çeşitliliğinin istek ve ihtiyaçtan kaynaklandığı düşünülürse, ihtiyacın daha ön planda tutulmasının bireye ve topluma sağlayacağı olumlu getirilerin daha gerekli olduğu sonucuna varabiliriz. Yaşam kalitesinin mekân insan ilişkisi bağlamında sorgulanmasıyla kent kültürü ön plana çıkmıştır. İş ve konut alanının dışında yer alan kent dokusu, kent kültürünün ürettiği değerlerin paylaşımı ve yaşam alanı olarak değerlendirilmektedir. Kentlilerin evi ile işi dışında yaşadıkları alan kentin, kentli kimliğinde yaşayanların yaşam biçimleri olarak görülmektedir. Spor merkezlerinin dışında boş zaman değerlendirme aktivitelerini zenginleştiren alanlar aynı zamanda kentin kimliğini de yansıtmaktadır (Tatlıdil, 2009). Kaya ve ark. (2007)'na göre; Kentsel Alanlarda Spor ve Boş Zamanları Değerlendirme ilkelerine göre; tüm kent sakinlerinin, eğlence, dinlenme ve spor faaliyetlerinde yer alma hakkı ve her kent sakininin kişisel potansiyelleri doğrultusunda istediği sporu yapma hakkı verilmelidir. Kent Hukuku İçin Çerçeve Kanun Önerisine göre; Spor ve Boş Zamanları Değerlendirme başlığı altında; kentlilerin, eğlence, dinlenme ve spor faaliyetlerine uygun şartlarda katılma hakkı vardır. Kentte yeterli sayı ve nitelikte spor alan ve tesisleri bulunmalıdır. Spor tesislerinin sağlıklı, güvenli ve ulaşılabilir olması ve kullanıma açık olması esastır. Fırat (2006); özellikle kent yönetimlerinin, her yaş, kültür ve gelir düzeyi için farklılaşan "sağlıklı ortam" gereksinimlerine cevap üretmeye çalıştığını ama gereksinimlerin hep gerisinde kaldığına işaret etmektedir. Sağlıklı ortama karşılık gelen; oyun, spor ve genel rekreasyon alanları, toplum sağlığı açısından çok önemli sayılmaktadır (Akt: Üstündağ, Devocioğlu ve Akarsu, 2011). Bunu gerçekleştirmede rol oynayabilecek kuruluşlar ve yerel anlamdaki önemli kişiler, sportif rekreasyon programlarının başarıya ulaşmasında katkıda bulunabilirler. Böylelikle, bireyler ve dolayısıyla toplum için yararlı olabilecek bu aktivitelerin gelişmesi ve sürdürülebilirliği için uygun alanların planlanması ve faaliyete geçirilmesi gerçekleşmiş olacaktır.

5.SONUÇ

Bulgular neticesinde, katılımcıların sportif rekreasyon kavram bilgisine sahip olmadıkları, bunun yanı sıra kentsel yaşam kalitesi kavramını; kültürel, sanatsal ve sportif faaliyet imkanları ile eğlenceye yönelik fırsatların halka sunulabilme oranının yüksekliğiyle betimledikleri belirlenmiştir. Katılımcılar, yerel yönetimlerin kentsel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çok fonksiyonlu park alanlarının artırılması gerekliliği ön plana çıkarmış olup, bu parkların belirlenmesinde imar planının uygunluğu, maliyet, nüfus yoğunluğu ve talepler gibi faktörlerinin etkili olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların görüşlerinden elde edilen bir diğer bulguda ise, kentsel yaşam kalitesini arttırmada mevcut sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların Karaman halkı için yeterli olmadığı fakat bu yetersizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların devam ettirildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, sportif rekreasyon hizmeti sunan parkların planlanmasında rol alan yetkililerin her ne kadar bu alanda özveri ile çalıştığı görülse de rekreasyon alanında hizmet içi eğitime tabi tutulmasının bu planlamanın işlevselliğinin artırılmasına ve çalışmaların daha amacına uygun olarak yürütülebilmesine imkan sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aydiner Boylu, A., & Paçacıoğlu, B. (2016). Yaşam Kalitesi Ve Göstergeleri. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8 (15), 137-150.
- Bayram, A. (2017). *Rekreasyonel Yerel Parkların Sahip Olması Gereken Özelliklerin Uzman Görüşlerine Göre Belirlenmesi: Eskişehir İli Örneği*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi .
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Emür, S. H., & Onsekiz, D. (2007). Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık Ve Yeşil Alanların Önemi - Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (22), 367-396.
- Geray, C. (1998). Kentsel Yaşam Kalitesi Ve Belediyeler. *Türk İdare Dergisi* (421), 327.
- Görün, M., Kara, M. (2010). Kentsel Dönüşüm Ve Sosyal Girişimcilik Bağlamında Türkiye'de Kentsel Yaşam Kalitesinin Artırılması, *Yönetim Bilimleri Dergisi* (8:2), 141.
- Gümüş, H. (2012, Temmuz). *Fiziksel Aktivite İçin Park Ve Rekreasyon Alanlarına Gelen Kullanıcıların Mekân Seçimini ve Fiziksel Aktiviteye Katılımını Etkileyen Faktörler*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Spor Yönetim Bilimleri Programı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Fırat, A.S. (2006). Sağlıklı Kentler Ve Kentsel Sağlık. *Gazi Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(2), 219 - 240
- Karaküçük, S., (1999). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*, Bağırhan Yayınevi, 3. Baskı, Ankara
- Karaküçük, S., Kaya, S., & Akgül, B. M. (2017). *Rekreasyon Bilimi 2*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Kaya, E., Şentürk, H., Danış, O., Şimşek, S. (2007). *Modern Kent Yönetimi 1*, 1. Baskı, Milsan Basın A.Ş.
- Tatlıdil, E.(2009). *Kent ve Kentli Kimliği; İzmir Örneği*, Ege Akademik Bakış, 9 (1), 319-336.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. Trans. Ed. S. Turan), Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Uyanık, H. N. (2016). *Yeni Kent Kurgusunda Rekreatif Yeşil Alanlar Ve Parklar Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Sosyoloji Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Konya.
- Üstündağ, Ö., Devocioğlu, S., Akarsu, E.E. (2011). *Spor Ve Rekreasyon Alanlarının Şehir Planlamasındaki Yeri Ve Önemi*, 6th International Advanced Technologies Symposium (Iats'11), 16-18 May, Elazığ, 33-34.
- Yavuzçehre, P. S. (2005). *Belediyelerin Kentsel Yaşam Kalitesine Etkileri Denizli Karşıyaka Mahallesi*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kmu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zorba, E., & Bakır, M. (2004). *Serbest Zaman Kavramı. Sporda Sosyal Alanlar Seçme Konular 1* (Ed: Ramazanoğlu F.), Bıçaklar Kitabevi, Ankara, 106-108.
- http://www.karaman.gov.tr/ilin-cografi-bilgileri